

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tas-16 ta' Novembru, 2007

Citazzjoni Numru. 91/2006

Kawża Nru: 18

Rikors Ġuramentat Nru: 91/06 JA.

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ipprezentat fit-13 ta' Marzu, 2006 li permezz tiegħu l-attur espona bir-rispett:

1. Illi l-kontendenti żżewġu fit-22 ta' Frar, 2003 kif jirriżulta miċ-ċertifikat taż-żwieġ anness Dok. "A";

2. Illi l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat b'difett ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha;

3. Illi l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat bl-eskluzjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali taż-żwieġ;

4. Illi l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat billi ssoġġettaw talli kunsens għall-kondizzjoni li tirreferi għall-futur;

5. Illi għalhekk l-imsemmi żwieġ hu null u bla effett ai termini ta' l-Artikoli 19 (1) (c); 19 (1) (d) u 19 (1) (f) ta' l-Att taż-Żwieġ, Kapitolu 255 tal-Liġijiet ta' Malta.

L-esponenti għalhekk jitlob lil din l-Onorabbli Qorti sabiex:

(i) tiddikjara li ż-żwieġ kkontrattat bejn il-kontendenti fit-22 ta' Frar, 2003 hu null u mingħajr effett għall-finijiet u effetti kollha tal-liġi.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenut u bl-ingunzjoni tal-konvenut għas-subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata ppreżentata fil-5 ta' Marzu, 2007 li permezz tagħha l-konvenut B eċċepixxa bir-rispett:

1. Fl-ewwel lok, iż-żwieġ ta' bejn il-kontendenti għandu jġi dikjarat null u mingħajr effett għall-finijiet u l-effetti kollha tal-Liġi għar-raġunijiet hawn taħt imsemmija, liema raġunijiet huma unikament imputabbli lill-attriċi.

2. Fit-tieni lok, dan iż-żwieġ għandu jġi dikjarat hekk null u mingħajr effett għar-raġunijiet imsemmija fl-Artikoli 19 (1) (d), (f) tal-Kap. 255 tal-Liġijiet ta' Malta.

3. Għaldaqstant, l-esponenti ma għandux ibati l-ispejjeż ta' dawn il-proċeduri.

4. Salv, okkorrendo, eċċezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenut maħlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavit ta' l-attriċi, u ta' *omissis*.

Rat l-affidavits tal-konvenut, u ta' *omissis*.

Rat il-verbal tas-seduta tat-12 ta' Ottubru, 2007 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qed titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fit-22 ta' Frar, 2003 a bażi tal-Kapitlu 255 tal-Ligijiet ta' Malta. Il-konvenut fin-nota ta' l-eċċezzjonijiet tiegħu opponiex għat-talba attriċi kif dedotta, iżda qed joġġezzjona li jħallas spejjeż.

Naturalment pero', kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin; *"F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-ligi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabilita' ta' xi kollizzjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju."* (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikli citati mill-attriċi jirrigwardjaw;

19 (1) (c) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (d) – kunsens vizzjat bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew elementi essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – kunsens vizzjat billi assoġġettat għal kondizzjoni li tirreferi għall-futur.

Mill-provi mressqa jidher li dan kien żwieġ pjuttost anomalu u ma jistax jiġi kategorizzat bħala wieħed tipiku li sar sempliċement għall-konvenjenza. L-attriċi li hija Tajlandiża spjegat fl-affidavit tagħha li għexet ɔo faqar estrem f'pajjiżha u kienet tgħix billi tbigħ ɔo suq. Iżżewġet ta' sbatax-il (17) sena u kellha tifel li llum għandu dsatax-il (19) sena. Żewġha telaqha wara ftit għaliex kien iħobb ikollu tfajliet żgħar (iktar minnha!) u ddivorzjatu. Kellha taħrab mid-distrett li kienet toqgħod minħabba d-djun u ltaqgħet mal-konvenut f'Bangkok meta dan kien qala' xebgħa fuq argument fuq nisa. Dan tħabbeb magħha u ssuġġerilha jiġu Malta. Kienu jitkellmu bis-sinjali għaliex naturalment ma kinux jafu b'ilsien xulxin.

Għall-ewwel bdew joqgħodu mal-ġenituri tal-konvenut iżda l-attriċi tgħid li kienet tiġi molestata minn missieru. Għalhekk wara li anke inqala' l-inkwiet, telqu u krew dar għalihom. Tgħid li ħuh u martu biss urewha li kienu kuntenti biha.

Meta kellha tqala ta' tmien (8) xhur iżżewġu fl-2003. Naturalment dwar x'ġara wara ż-żwieġ, dan hu immaterjali għall-kawża ħlief biex jitfa' dawl fuq l-istat ta' fatt ta' qabel iż-żwieġ. Naturalment kien hemm disgwid bejn il-partijiet (fis-sens li finalment isseparaw) u kulħadd beda jgħix ħajtu. L-attriċi tgħid pero' li meta żżewġet ma kinitx tħobb lill-konvenut u żżewġet biss biex tkun protetta; kienet taħseb li ż-żwieġ f'Malta jista' jiġi maħlul faċilment bħal f'pajjiżha u x'ħin saret taf li dan ma kienx il-każ, riedet tħassru!

L-attriċi ssostni li l-konvenut ma kienx kapaċi jikkontrolla l-flus u jixtri kull kamera li jara għaliex hu dilettant tal-fotografija u għalkemm kellu żewġ jobs, xorta kien ikollhom il-problemi finanzjarji. Issostni li taħseb li l-konvenut ittrattaha ħażin biex ipattiha lill-mara Tajlandiża li kellu qabilha u li kienet ħaditlu flusu kollha! Finalment marret pajjiżha u tgħallmet timmassaġja u ġiet lura Malta tagħmel dan ix-xogħol.

Il-konvenut ċaħad l-akkużi fil-konfront tiegħu u qal li hu ħa ħsieb lill-attriċi u binhom u anke lil binha li naturalment ġie magħha mit-Tajlandja. Jidher li t-tifel komuni fil-fatt qed irabbih prevalentement hu.

Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006);

“Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijiet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieġ huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux semplicement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi provat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun esklużiet iż-żwieġ innifsu jew esklużiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-

żwieġ u din l-eskluzjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirravizza sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibiltà bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċità li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti fil-waqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċità intellewali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali."

Kif imbagħad qalet il-Qorti fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995); "*B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta f'it jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kuncett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċità ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ."* F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Bine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awwissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li; "*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju irid ikun hemm l-inkapaċità psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomaliġa psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħhew il-liberta ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali."*

Il-Qorti tħoss wara li eżaminat il-provi li l-kunsens ta' l-attriċi kien vizzjat bl-eskluzjoni pożittiva taż-żwieġ għaliex jidher ċar li għaliha ma kienx ifisser ir-rabta li normalment nifhmu bih f'Malta. Għaliha kienet rabta ċoff li kienet lesta

Kopja Informali ta' Sentenza

tħoll hekk kif ipprezentatilha l-opportunita' kif fil-fatt għamlet.

Għal dawn il-mottivi kollha l-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fit-22 ta' Frar, 2003. L-ispejjeż ikunu bla taxxa.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----